

עטרת שלום

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים
פרשת ויצא

בס"ד, עש"ק פרשת ויצא
ט' כסלו תשע"ג – שנה ד' גליון קמ"ד

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש	ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
4:01	5:15	5:54	4:15	5:49	5:49
3:46	5:04	5:36			

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רַגְלָיו וַיִּלְךְ אַרְצָה בְּנֵי קֶדֶם (כט א)

וצריך לתקנו.

זיהנה שם שלשה עדרי צאן רובצים עליה כי מן הבאר ההוא ישקו העדרים' שאיתא בזוה"ק (ח"א קנא: ע"ח שער הפרצופים פ"ב) שהשלשה עדרי צאן מרמזים לנה"י בחינת רגלים שצריך לתקנם.

אז י"ל שמרמזו לשלשה העולמות עקודים נקודים וברודים, שמשם התחיל הקלקול של המלכות, וזה רצה יעקב לתקן. 'וצאן' מרמז ליחוד כמו שאיתא ממרן הבעש"ט הקדוש (בעש"ט עה"ת ויקרא ד ה), 'רובצים עליה' שאין היחוד הנ"ל, כי 'והאבן גדלה על פי הבאר' שהאבן מרמז לדברים גשמיים שהם שקועים בתוכם, 'על פי הבאר' שסותם מקור השפע.

זיאמר להם יעקב אחי מאין אתם' למה אין לכם השפעות, 'זיאמרו מחרן אנחנו' שיש לנו חרון אף וצריך לתיקן וכירור, אז ענה להם יעקב 'הידעתם את לבן' שאני ילבן עונותיכם כשלא ע"י ע"י מדרש רבה ויצא פרשה ע"י, 'ע"י לבן נחור' הוא אותיות חרו"ן, היינו שיעקב אבינו הפך את האותיות חרון לנחור וע"י זה המתיק את הדינים כהידוע ממרן הבעש"ט הקדוש (בעש"ט עה"ת עמה"ת קנא). 'זיאמרו ידענו' שהם נתקנו. 'ויהי כאשר ראה יעקב את רחל' וגו' 'ויגל את האבן מעל פי הבאר' שהסיר את האבן המרמז לגשמיים כנ"ל, וגם מרמז לשם ב"ן שע"י הסיר את האבן, וע"י 'וישק את צאן' בא השפעות טובות ע"י היחוד של שם צ"א והבן.

(רעוא דרעיון תש"ס לפ"ק)

באמרו 'זישא יעקב רגליו' כי כתוב בתחלת הפרשה 'ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה' (כה י) שהלך במקום שיש שמה חרון אף, ע"י הפגמים שעשו, כדי לתקנם ולעלותם, כמו שאיתא בזוה"ק (ח"א קמו). וז"ל: רבי שמעון אמר, נפיק מכללל דארעא דישראל, דכתיב 'ויצא יעקב מבאר שבע' ואזל לרשו אחרא, דכתיב 'וילך חרנה' אתר דדינא ורוגזא תמן, חרון אף עיי"ש.

ולכך כתוב 'זישא יעקב רגליו' שעלה ותיקן בחינת הרגלים עולם עשיה, וזהו כוונת רש"י 'משנתבשר בשורה טובה שהובטח בשמירה' היינו מהקל"י הנמצאים בעולם העשיה ע"י 'נשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת' שהוא תיקון הרגלים.

וזהו זילך ארצה בני קדם' היינו 'בני' הוא שם ב"ן בחינת התערותא דלתתא, כדי לעלות בחינת 'ארצה' מלכות של 'קדם' א"ק, היינו כל המדרגות והבחינות שלמעלה מרגלים, לתקן כל המלכויות של כל העולמות שנפגמו ע"י הווי"ן מלכין כהידוע, וזה היה כל מטרתו של יעקב מה שהלך לחרן.

זירא והנה באר בשדה' דזה אמרו חז"ל (פסחים פח). שיצחק קרא לבית המקדש שדה, ויעקב קרא בית ע"ש. רואים שיצחק הוא בחינת שדה ויעקב בחינת בית, והטעם כי שדה הוא בלי מחיצות והפקר שעוד לא מתוקן, אבל יעקב שתיקן עד סוף עולם עשיה לכן קרא לבית המקדש בית, וזהו שראה יעקב אבינו כאן שזה עוד בחינת שדה,

כבר עמדו בזה המפרשים מה הלשון 'זישא יעקב רגליו' ומה הכוונה בזה, ורש"י פירש, משנתבשר בשורה טובה שהובטח בשמירה נשא לבו את רגליו ונעשה קל ללכת.

ואפשר לומר עפ"י מה שאיתא בספר עין חיים (שער סדר אצילות פרק ב) ממרן הארז"ל וז"ל: עקבים דא"ק מתלבשים ב"ם דעשיה, וכ"א כלולה מק' הרי אלף יומין דחול, כי שם הקל"י כולם, ובהשתלם להזדכך ולהתברר האור מעולם העשיה, שהוא סוד יעקב"ב י' עקב, כי הם עשר ניצוצי אורה הניתנין בעקב שהוא עולם העשיה, כי אז בעקבא משיחא היא א"ק חוצפא יסנא, ואח"כ יעמדו רגליו על הר הזתים דכתיב 'ועמדו רגליו וגו' (זכריה יד ד) וישתלם קומתו, ועליו נאמר 'הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד' (ישעיה נב ג) 'ישכיל' מעשיה בסוד 'ונחמד העין להשכיל' (בראשית ג ו) עין הדעת. 'ירום' מיצירה. 'ונשא' מבריאה. 'וגבה' מאצילות. 'מא"ד' אותיות אדם הוא א"ק. אז יבוא משיח בע"ה.

נמצא שכל תיקון העולם תלוי ועומד על תיקון הרגלים, עד שיהיה לעתיד לבא 'ועמדו רגליו'. וזה מרמז התורה בפרשת עקב 'והיה עקב תשמעון' וגו' 'ואהבך וברכך והרכבך' וגו' (עקב ז יב) ופירש שם רש"י, אם המצות הקלות שאדם דש בעקביו תשמעון ע"ש. היינו כשאדם יתקן ע"י מעשיו את בחינת הרגלים, ע"י יהיה נשפע לכם כל מיני השפעות טובות.

ולפי זה יכולים לומר שזהו כוונת התורה

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיְלַךְ חֲרָנָה (כח ט).

ר"ל ידוע הוא ששבת קודש נקרא באר שבע שהוא יום השביעי, וכן אז הוא עיקר הבאר שנובעים בני ישראל הקדושים בעבודתם להקב"ה באמת לבבם, כי כל ימי החול אין בהם כל כך פנאי לעבוד עבודה האמיתית, מגודל טרחתם לצורכי פרנסת אנשי ביתם כל אחד כפי מדרגתו, וכן כל שאר מניעות שיש בחול יותר משבת קודש כנודע, ועוד בימי החול יש התגברות הרע יותר משבת קודש וכיוצא בו, כנודע למשכיל דקדושה.

וכן ביום שבת קודש יש בהירות דקדושה יותר מבימי החול, והוא כי בחול כל התפלות ישראל מתעכבים לעלות לפני הקב"ה לבחון אותם עד יום השבת, שאז מביא מלאך מ"ט הדקות רוחניות של תפלת ישראל משבת זו, וכן מכל ששת ימי המעשה, ותפלות של ימי החול עולין ונכללין ביחד עם תפלות של שבת ההוא והוא ע"י מ"ט, ואז דייקא הקב"ה שהוא בוחן לבות וכליות הוא בוחן אותם, מי ואיזה תפלה היא ראויה להיות מיכלא דמלכא כדאיתא (פרי עץ חיים שער הקדמה) ע"ש והבן.

לזה כתיב ויצא יעקב מבאר שבע היינו במוצאי שבת קודש, שיוצא מיום שבת קודש ונכנס לימי החול שזהו וילך או תיכף ומיד חרנה של ימי החול שאז שכיח חרון אף יותר משבת קודש, כי בשבת הוא נייחא בכל העולמות כנודע, אעפ"כ מגודל שבירת לבבו שראה יעקב שבימי החול יש התגברות החיצונים בלי שיעור מזה היה בא.

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא ר"ל ידוע הוא שבכל ימי החול לא שכיח כל כך דביקות הבורא כיום שבת קודש, כי בשבת קודש יש עליה לכל העולמות ונשמות קדושות, לזה בא למטה לנשמות קדושות ישראל ג"כ איזה הארה רוחנית בהתלהבות אש קדוש בלב נשבר ונרכה מתוך לב שמחה של שבת קודש, כנודע למשכיל דקדושה, אבל בימי החול לא שכיח כל כך, אלא לפעמים ידועים כשעושה בר ישראל הקדוש איזה התעוררות ע"י איזה עובדין טבין ומדות טובות או צדקה גדולה וגמילות חסדים וכיוצא בו, שהאיש הקדוש הזה מעורר אז עת רצון למעלה, או יכול להיות שגם בימי החול יופיעו עליו מן השמים איזה דביקות וחיות רוחנית, עד שהוא בטל מחיזא דהאי עלמא לגמרי והוא ממש כמו בשבת קודש, וזאת אינו שכיח בכל עת בימי החול.

לזה כתיב אחר יציאת יעקב משבת קודש ויפגע במקום היינו שאירע לו בימי החול דביקות הבורא ב"ה, כי תחלה היה חושב שהוא רחוק מאד מהקב"ה, ואז אירע לו שפגע במקום. כתיב אח"כ וילן שם כלומר ידוע הוא מדברי מרן הבעש"ט המובא בספר תולדות יעקב יוסף משל לנערים שהם רך בשנים אחר הנשואין שרוצין לקבל עליהם עול מלכות שמים באמת לבבם, אמר שם עליהם

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֲבִן יֵשׁ הוֹי"ה בְּמִקוֹם הַזֶּה וְאָנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי (כח טז)

ויאמר אבן יש הוי"ה במקום הזה ממש שורה אורו יתברך שמאיר, ואנכי אני הוא זה הבחינה כמעט ברוך הגבר אשר יבטח בהוי"ה והיה הוי"ה' (ירמיה ז יז) שהוא בעצמו נעשה שם 'והיה הוי"ה' כמבואר במדרש. והוא ואנכי. וסוד י"ש יהו"ה במקום הוי"ה במספר ישראל, שהוא ואנכי האי ברא בוכרא קדישא בני בכורי ישראל לא ידעתי אם יש ביכולת להשיג כזה, ותיכף ויירא ויאמר כמבואר בדגל מחנה אפרים בסוף שמעתי ממורי זקני הוא הריב"ש טוב שאמר דא שווער איך איך שיש איש בעולם ששומע תורה מפי הקב"ה לא מפי מלאך ולא מפי שרף, ואינו מאמין לעצמו שלא ידחה מאת הקב"ה ח"ו, כי בנקל יוכל לדחות בנוקבא דת"ר, וסמך על פסוק לא בשמים הוא ולא מעבר לים הוא' (דברים ל"ב יג), ויעקב כשראה עצמו בשמים במדרגה רמה ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אי"ן זה כשהצדיק זה עולה לאי"ן עליון, ששם מקורן של י"ב שבטים, סוד דעת דרדל"א, והוא שפל אין ממש, וכל אלו עליות לא יועיל כי אם בית אלהים כשמשפיע לבית אלהים, ומבואר במדרש ילקוט ישעיה ל"ה, היאך אקבל ממך תנהומין ששמתוני כלא הייתי, אין זה כי אם בית אלהים' כי הבית העתיד לא יבנה על ידי תורה ומצות, אלא מלבבות הנשברות שהם בלא בעיני עצמן אין ממש זה הצדיק הוא אין ממש, והוא נעשה בית אלהים ובונה הבית. ויחוד י"ש יהו"ה במקום הוי"ה ואנכי ל"א ידעתי ב"פ ברי"ת אהו"ה פעם יוד הי ווי הי, טו"ב פעם חס"ד. וסוד ויירא ויאמר מ"ה נור"א במספר כת"ר עליון עטרת בעלה, שהעלה המלכות לאין כתר עליון.

(היכל הברכה) מרכיני יצחק אייזיק מקאמרנא

משל למי שרוצה לקנות בחנות טובים, ונכנס לחנות ואומר לבעל החנות שרוצה לקנות איזה מטעמים טובים ומתוקים לחיך, אז נותן לו בעל החנות למעום מעט מזה ומעט מזה, כדי לידע איזה מאכל טוב לפניו לקנות, וכשרואה הקונה איזה מאכל מהם שהוא מתוק לחיך וטוב לפניו ורוצה למעום עוד מעט, משיב לו בעל החנות תן מעות ואתן לך עוד יותר, כי בחנם אין נותנים אלא מעט למעום, אבל ליתן עוד למעום אין דרך התגר ליתן אלא דייקא בעד מעות ולא בחנם.

הוא הדין כאן כיוצא בו אירע לנערים רך בשנים אחר הנשואין, שרוצים לקבל עליהם עול מלכות שמים באמת, אז נכנסים לבתי מדרשות ומבקשים מאת הקב"ה שיתן להם לב מהור ורוח נכון שיתחדש בקרבם, ורואה הקב"ה כביכול שהוא רוצה באמת לבכו לעשות רצונו, אז מופיע לו פעם אחת איזה הארה נפלאה בדביקות רוח חדש, שזהו הטעימה שנתון לו השי"ת למעום כדי לידע מה לקנות בעבודת הבורא, וכשבא ביום השני להתפלל רואה הוא שאין לו עוד חיות רוחנית כיום אתמול, והוא אינו יודע על מה אירע לו עתה כזאת, והוא רוצה בדביקות הארה של אתמול שיהיה לו כל ימיו, אז משיבים לו מן השמים אין זה דרך התגר, אלא אם תעבוד הרבה ימים וחדשים ושנים, וכשיראה הקב"ה שלבך דבוק בו אחר כמה נסיונות, או יופיע לך הקב"ה הארה יותר נפלאה מקדם ע"ש.

לזה בא הכתוב הקדוש דכאן ג"כ להודיענו דרך הקדוש הוה, וזהו ויפגע במקום כנ"ל שאירע לבר ישראל איזה דביקות הבורא ב"ה בימי החול, אז תיכף ומיד וילן שם כנודע שלינה ושינה הוא בחינת קטנות המוחין, ר"ל אחר ויפגע במקום לקחו ממנו מדרגה זו שהוא מוחין הגדלות ובא למוחין דקטנות שהוא וילן שם והוא שאמר הכתוב הקדוש ג"כ הטעם כי בא השמש היינו ביאת שמשו, היינו הבהירות והדביקות ואור וחיות רוחנית שהי' בו יפגע במקום כנ"ל, אז תיכף ומיד שקעה עליו חמה פתאים שלא בעונתה, כדי שילין ויחיה או בקטנות המוחין.

אז מה עושה איש הכשר הוה, ויקח לעצמו מאבני המקום שהם אותיות התורה של המקום ב"ה להיות לו התמדה בלימודו בתורה הקדושה, וישם למודו מראשותיו היינו שמקיים כל מה שאמרה לו התורה הקדושה ולא ישכח שום דבר קטן, שזהו וישם מראשותיו בדעת הקדוש שלו, אז דייקא תפלתו ועבודתו אינו עוד במקרה לבד כמקדם אלא וישכב כשרואה הקב"ה שי"ש כ"ב אותיות התורה בו בשלימות גדול שזהו וישכ"ב וי"ש כ"ב, אז שוכב הוא על התורה ועבודה כחמר טב דיתיב על דורדייא, בתמידות בדביקות גדול מווג במדות טובות ומעשים טובים עם עבודה שלימה בלימוד תורה לשמה דייקא.

(בן ביתי) מרכיני אליעזר צבי מקאמרנא

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דיני ברכת התורה. סימן מז

א. ברכת התורה הם שלשה ברכות, וצריך לומר הערב בלא וא"ו:

~~~~ זר זהב ~~~~

במקדש ראשון, כי הם ברכות כהן גדול (יומא סח:) וברכות המלך (סוטה מא.) על התורה, וכבר היו הצבור מברכין על התורה מימות משה, ומסתמא גם כל יחיד בירך, ובפרט לדעת הרמב"ן (בסה"מ בסוף מצות עשה מצוה טו) שהוא מן התורה, אפילו לדעת הרמב"ם על כל פנים מדרבנן הוא (עיין באוצר החיים הקצר, מ"ע שלא נמנו אות יד), ומסתמא בירכו על התורה. וברכות 'אשר קדשנו' הרי ברכות המצות גם כן נוהג מימות משה, שהרי שמואל בירך על הזבח (ש"א ט יג, ועיין ברכות מח:), ולמה על מצות לימוד תורה לא בירכו כמו שבירכו על שאר מצות, אלא עיקר הרעש היה על ברכת 'הערב' שבירכו על התורה ולא בירכו בתורה ברכת 'הערב', שיתפללו שיערב להם התורה כמו שפירש הב"ח (סימן מז ד"ה ומ"ש דאמר), וכך ראיתי כתוב משם מרן אלקי הבעש"ט (דגל מחנה אפרים פ' בשלח) שעל ברכות 'הערב' היה הרעש הזה, וממילא מוכח שהוא ברכה בפני עצמו, ויאמר הערב בלא וא"ו כי אין בו ספק, ומה שהעידו משם מרן (פעי"ח שער הברכות פ"ד), שקר הוא.

~~~~ מסגרת השלח ~~~~

ברכות של אשר קדשנו על דברי תורה ובין ברכת והערב נא ה' אלהינו, כנראה שהם שתי ברכות וכמ"ש בעל הטורים [השמן ששון כתב - מ"ש וכמ"ש בעל הטורים (א"ח סי' מז) ועיין שם להפך סברת הטור שהיא ברכה אחת, ולע"ד צ"ל ודלא כמ"ש הטור והוא כהרמב"ם יע"ש בב"י, כי והערב נא ה' אלהינו הוא ברכה שניה בפני עצמה ואינה סיוס ברכה הראשונה. מובא בט"ז (סק"ד) ובמג"א (סק"ה).

ג. וז"ל הפע"ח שם, ובברכת התורה של שחר, היה עונה אמן בין ברכה ראשונה להערב נא, והוא כמ"ש הפוסקים, כי הם ב' ברכות, ואעפ"י שמתחיל והערב נא בוי"ו, אינן אלא ב' ברכות, ואינן ברכה אחת, ועל כן היה עונה אמן באמצע ב' ברכות אלו, ע"כ.

ד. כוונתו לדברי השלמי ציבור (דף נו:): שכתב - טעמא להארי ז"ל שכשהיה שומע מפי אחרים היה עונה אמן, לפי שיש חומר משני צדדים, או בביטול עניית אמן או בעניית אמן לבטלה, ולפי שעל כרחינו להכריע לצד אחד, הכריע דעתו הקדושה והרחבה להך צד דשתי ברכות הם ועונה אמן, משא"כ כשהיה אומר ברכת התורה לעצמו לא רצה להכניס עצמו בתגר זה להכריע בפלוגתא, כיון דאפשר לצאת ידי שניהם, והיה אומר והערב נא בוא"ו שהיא מלתא דשווא לתרווייהו. מובא בשע"ת (סק"ו).

ה. מובא בשו"ע הארי ז"ל (הלכות נטי' דשחרית סעיף לו) - הערב נא. ראיתי למורי ז"ל שהיה עוטה טלית קטן בין דברי תורה להערב נא, כנ"ל שהם ב' ברכות כמ"ש רבינו יעקב (בעל הטורים, ועיין מש"כ לעיל דצ"ל 'דלא' כמ"ש רבינו יעקב), כי הערב נא היא ברכה שניה של תורה.

כך פסקו כל הראשונים^א. ואחרון הגדול מרן אלקי האר"י^ב שהם שלשה ברכות, וצריך לומר הערב, וטעות הדפוס הוא בפע"ח (שער הברכות פ"ד)^ג, ומה שהעידו עליו^ד שהיה אומר והערב, שקר העידו, דמרן הקדוש לא היה פוסח כאיל, ולית ספיקא קמי שמיא, אדרבא העיד עליו תלמידו מוהר"ר ישראל סרוק שפעם אחת נזדמן לו טלית קטן של יום בין ברכת לעסוק וברכת הערב, ומחמת שמחת מצוה הפסיק ובירך על טלית קטן בין ברכת לעסוק וברכת הערב^ה.

רבינו באוצר החיים (פ' וילך דף קפט ע"א) הביא ראיה שברכת התורה הם שלש ברכות, וז"ל: ושלוש ברכות של ברכת התורה וכו', וכן דעת כל הראשונים שברכת התורה ג' ברכות, וכך הכריע מרן הארי^י (פע"ח שער הברכות פ"ז) וכך הלכה פסוקה, ויש לי ראיה מן הרעש שהרעיש (ירמיה ט יא) על מה אבדה הארץ שלא ברכו בתורה בתחלה (נדרים פא.), ועל איזה ברכה היה זה, ברכת 'אשר בחר' כבר היה

א. בב"י (ד"ה ומ"ש וי"ל) הביא מחלוקת הראשונים האם ברכת התורה הם שלש ברכות וצ"ל 'הערב' או הם שני ברכות וצ"ל 'הערב'. רש"י (ברכות יא: ד"ה ור' יוחנן) והתוספות (ברכות מו. ד"ה כל, פסחים קד: ד"ה חוץ, כתובות ח. ד"ה שהכל) בשם ר"ת, והרא"ש (ברכות סי' יג) ורבינו יונה (שם ה: ד"ה והא) והמרדכי (סימן לא) כתבו שהם שני ברכות, כיון דכל היכא שהברכות קצרות אפילו ברכה הסמוכה לחבירתה פותחת בברוך, כמו ברכות של הבדלה וברכות של חופה, א"כ היה צריך לברכת הערב נא שתהא פותחת בברוך שאותה שלפניה קצרה, לכך היה אומר ר"ת שאין זה כי אם סיוס ברכה ראשונה, והיה אומר והערב נא. וכ"כ בשו"ע (ס"ו) - אומר והערב עם וי"ו.

אבל הרמב"ם (פ"ז מתפלה ה"י) והרשב"א (ברכות יא: ד"ה ורבי יוחנן) ובעל המאור (שם ה: ד"ה מאי מברך) וגם התוספות (פסחים קד: ד"ה חוץ) על דברי ר"ת, כתבו שהם שלש ברכות ולכן כתבו לומר הערב נא בלא וי"ו, וטעמם כיון שברכת הערב הוא קצרה וסמוכה לחבירתה לכן אין פותחת בברוך, ושאיני ברכת הבדלה שאינן סמוכות, שאם רצה אומר על כל אחד בפני עצמה, על הנר ועל הבשמים. ואבודרהם (עמ' מד) כתב שכן עיקר, כיון שהלשון משתנה ומדבר להבא, וכן נוהגים לאמרה בלא וי"ו עכ"ל. ובדרכי משה (סק"א) כתב - והמנהג הוא כדברי הרמב"ם, וכ"כ בהגהותיו בשו"ע (ס"ו).

ב. בפע"ח (שער הברכות פ"ז) - ברכת התורה, הם ג' ברכות, ועל כן צריך לענות אמן בין ברכה ראשונה לשניה שלו, שהוא והערב נא וכו'. ובשעה"כ (נוסח התפלה) - גם ראיתי אותו עונה אמן באמצע שתי

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבתינו זי"ע

ונברכו בך כל משפחת הארמה ובְּיַדְךָ (כח')

מאד את נתינו, והיצר לו הסבל והצער שנתינו ניתנים בהם, וצוה להכריז, שכל הסובל והנדכה יפנה אליו ויוושע. לצורך כך שלח גם שליחים ברחבי מדינה, והם הורשו להבטיח בשם המלך. אני אחד מן השליחים הללו.

(בית קאמרנא)

לו רבינו ידו ואמר לו: סע לחיים ולשלום ואני מבטיח לך שהשי"ת יעזור לך ותינצל מכל הצרות הללו.

כשיצא, שאל ר' דוד את רבינו: האידך יכול הרבי להבטיח. ענה לו רבינו: משל למלך שאהב

הרה"ח ר' דוד שליכטר ז"ל שאל את רבינו הגה"ק רבי אליעזר צבי מקאמרנא זי"ע, כשעמד פעם אחת בעת קבלת אורחים וקריאת פיתקאות של רבינו, ואחד מהבאים בכה לפניו וסיפר לו את הצרות אשר נקלע לתוכו, הושיט

הרה"ק רבי אברהם דוב בער בן רבי דוד מאזוריטש זצ"ל בעל ה'בת עין' י"ב כסליו תר"א

תולדותיו

לערך שנת תקי"כ נולד רבי אברהם דוב בער לאביו הגאון הצדיק רבי דוד זצ"ל מגיד מישרים דק"ק חעמלעניק, בבית אביו הגדול עלה ונתעלה במעלות רמות, ותהילתו יצאה בשער בת רבים לחריף ומפולפל, בהגיעו לפרקו התחתן עם בת הגאון הצדיק רבי נתן נטע בן הגאון רבי יוסף זצ"ל אב"ד דק"ק אווריטש תלמיד חבר ידיד ורע להרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנוביל זצ"ל בעל המאור עינים ולהרה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זצ"ל בעל התניא.

רבותיו

משחר נעוריו דבוק היה רבי אברהם דוב בער בצל רועי החסידות ומעתיקי השמועה, תורת רבינו אור שבעת הימים רבי ישראל בעל שם טוב זיע"א, בהיותו סמוך על שלחן חמיו נסע בד בבד עם חמיו רבי נתן נטע, אל רבו הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנוביל זצ"ל בעל המאור עינים, ודבק בו ובדרכו הקדושה, ולאחר הסתלקותו דבק והתקשר בבנו הרה"ק רבי מרדכי מטשערנוביל זצ"ל בעל הליקוטי תורה, והיה חד מגדולי תלמידיו וממתקים שיח עמו, כן היה דבוק ומקושר לשאר רועי החסידות הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זצ"ל בעל הקדושת לוי, הרה"ק רבי אברהם יהושע העשיל מאפטא זצ"ל בעל האוהב ישראל, ועוד רבים מגדולי הדור שנסע אליהם לשמוע דברי אלוקים חיים.

רבנות

אחר הסתלקות אביו רבי דוד, נתמנה רבי אברהם דוב בער על מקומו למגיד מישרים דק"ק חעמלעניק, אך תקופה קצרה שימש שם עד לפטירת חותנו רבי נתן נטע, ומילא מקומו אחיו הקטן הרה"ק רבי יוסף צבי זצ"ל, ב"ח מנחם אב שנת תקמ"ה נסתלק חותנו רבי נתן נטע, ואנשי העיר אווריטש קיבלו עליהם את חתנו חביבו לרב ומנהיג עליהם ועל הגלילות הסמוכים, בעיר אווריטש הקים והחיה את קרן התורה והחסידות,

בהקימו תלמידים וחסידים ואנשי מעשה חיילים לתורה ועבודה, שמו הקדוש נתפרסם בכל הגלילות כאיש קדוש ומורם מעם, ורבים שיחרו לפתחו לקבל לקח ותושייה, למעלה מארבעים שנה שפט את העם, והטביע חותמו בשערי העיר, לערך שנת תקפ"ה נתקבל לרב ואב"ד העיר הגדולה זיטאמיר וגם שם המשיך את

מפעליו הכבירים, אך נפשו ורצונו ולבו היה כבר בארץ הקודש, ולאחר חמשת שנות רבנות שם, עזב את אדמת חוץ לארץ וישם לדרך פעמיו אל ארץ הקודש.

ארץ הקודש

כל ימיו היה רבי אברהם דוב בער משתפך בערגה לזכות ולחונן עפר ארץ הקודש ודור בתוכה, ואכן בשנת תק"צ שם לדרך פעמיו בדרכו לארץ הקודש, תיאור פרידתו מאנשי העיר זיטאמיר בתואר בהקדמת בן אחיו על ספרו בת עין, וז"ל והנה דודי אדמו"ר הקדוש ז"ל, קודם נסיעתו מפה מחו"ל, שאל אותו ידידי רבי משולם זוסמאן במעמד המקורבים שלו, למי מהצדיקים יקרב את עצמו, והשיב בזה הלשון: כתיב ובו תדבק, וכי אפשר לדבק בו, אלא הדבק במדותיו, מה הוא רחום וכו', מה הוא חנון וכו', מוכח מזה כשמדבק את עצמו במדות של אחד, דומה ממש כמי שמדבק בו, על כן גם אתם תראו, לדבק את עצמם במדותי אשר הורגלתי בהם לזיהר מהם מנעורי, והם שלשה, לשון הרע, שקר, וגסות הרוח, על כן גם אתם תראו להרגיל עצמכם, לדבק במדות אלו ותהיו דבוקים בי ממש פנים אל פנים, ע"כ. נסיעתו לארץ הקודש היה בנס קפיצת הדרך כאשר בתוך שבועיים ימים מיום הפגתם על הים הגיעו כבר לחוף ימה של ארץ הקודש, רב החובל שמיימו לא קרה לו נסיעה קצרה כזה כאשר כל פעם ארכה לו הנסיעה לכמה וכמה חדשים, קפץ ושבע ואמר שבזכות הצדיק עבר הדרך על מי מנוחות ובזמן קצר.

משא העם

בהגיעו אל ארץ הקודש נתיישב בעיר המקובלים צפת, בנה לו מקום דירה ובית מדרשו שהייתה לתל תלפיות, הבית אשר משם בקע אור התורה והחסידות, ממה שקיבל וירש מרבנותיו המובהקים, ונעשה לרבם ואלופם של חסידים ואנשי מעשה שדרו שם, והזריכם וחינכם והכניס בלב האנשים אש קודש שלהבת אמונה ודביקות

ואהבת ה' ויראת ה'.

בד בבד לדאגתו למען צביון הרוחני בעיר דאג גם כן למען צרכים הגשמיים בעיר, והיה ראש המדברים בכל מקום, למען טובת אנשי העיר, ושלח מכתבים מהכא להתם ושלוחא דרבנן, למען החזקת אנשי העיר וחכמיה וגדולי התורה שבה, כן הציל את יושבי העיר מרדיפות הגויים הערבים הרוצחים ימ"ש, שבכל פעם ופעם גזרו גזירות רעות, והוא עמד כצור חלמיש נגדם, להסיר חרון אפם.

ביום כ"ד טבת תקצ"ז ותגעש ותרעד הארץ, שוד ושבר קרה לאנשי העיר צפת, בעלות המנחה לעת יינטו צללי ערב, הנפכו עמודי העולם, ותרעד הארץ וכל העיר נהפכה לתל אבנים על יושביה, אנשים נשים וטף לאין מספר נהרגו ונטמנו בתוך החרבות, רבי אברהם דוב בער שעמד באותה העת בבית מדרשו לאחר תפילת מנחה, וראה שאנשי בית המדרשים נסים החוצה, קרא עליהם והזהיר אותם שיעמדו על ידו וינצלו, ונעשה נס שחצי בית המדרש שהיה ריקם נהרס עד היסוד, והחצי השני שבו עמד הצדיק ותלמידיו, לא נגע ולא פגע ונשאר עומד על תילו עד היום הזה. אחר הטרגדיה הגדולה שפקדה את אנשי העיר עמד כמנהיג בעל שיעור קומה, ודאג לכל העניים והיתומים והאלמנות מהרעש לחזור ולבנות ביתם מחדש, ולהלבישם ולהנעילם ולפרנסם, וכמלאך המושיע היה לאנשי העיר.

הסתלקותו

בשנת תר"א פרצה מגיפה גדולה בתוך העיר צפת, והרבה חללים הפילה, עד שדבקה המגיפה בו אז קרא ואמר, כי הוא יהיה הקרבן האחרון מהמגיפה הזאת ואחריו לא ימות עוד אחד, וביום י"ב כסליו נצחו אראלים את המצוקים ועלתה נשמתו בסערה השמימה, קברו נכרה במערה העתיקה בבית החיים בצפת מקום מנוחת הרה"ק רבי אריה לייב מואליטשסאק זצ"ל והרה"ק רבי דוד שלמה אייבשיטץ זצ"ל מסארקא בעל הערבי נחל, לא זכה להשאיר אחריו זשי"ק, אך השאיר אחריו תלמידים וחסידים, ביניהם תלמידו הגדול רבי שמואל העליר זצ"ל אב"ד צפת.

השאיר אחריו חיבורו הקדוש בת עין על התורה ומועדים וש"ת, ממה שדרש ברבים לתלמידיו וחסידיו בגולה, שנתקבל בחיבה ובהערצה בעולם התורה והחסידות עד היום הזה.

קול רינה וישועה באהלי צדיקים
קול צהלה ורינה שפתינו תרננה, ברכת מזל"א טבא וגדיא יאה,
נשגור קדם מעלת עטרת ראשינו ונזר תפארתנו
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
לרגל השמחה השרויה במעון קדשו בארוסי נכדתו הכלה שתחי' למזל"ט
בת לחדב"ג הרה"צ אליעזר יצחק דנציגר שליט"א בן כ"ק אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א
עב"ג הבחור המצויץ יהודה ענגלענדער נ"ו
נו"נ לרבינו הגה"ק שר בית הזוהר רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א בעל הצבי לצדיק
בן הרה"ג פינחס נפתלי ענגלענדער שליט"א
בן הנגיד הרה"ח המפואר רבי אליהו ענגלענדער שליט"א
יה"ר שיזכה מרן רבינו לרוות מהם ומכל יוצ"ה, מתוך שמחה והרחבת הדעת,
מלוא חפניים נחת דקדושה, על דרך ישראל סבא אבותינו רבותינו הקדושים,
לאורך ימים ושנות חיים, בורא עולם בקנין השלם זה הבנין.
הנהלת המוסדות